

MAURICE LEBLANC

ARSENÉ LUPIN

LUPIN GENTLEMAN

DUTÁ JEHLA

MAURICE LEBLANC

DUTÁ JEHLA

ARSÈNE LUPIN – LUPIČ GENTLEMAN

MAURICE LEBLANC

DUTÁ JEHLA

© NAKLADATELSTVÍ XYZ, s. r. o., 2012
Translation © Jiří Žák, 2012

ISBN 978-80-7388-679-0

VÝSTŘEL

Raymonda zbystrčila sluch. Podruhé se ozval zřetelný zvuk, který se dal odlišit od všech ostatních překrývajících se zvuků, z nichž se skládalo velké noční ticho. Byl však tak slabý a vzdálený, že se nedalo rozeznat, jestli se ozývá mezi zdmi velkého zámku, nebo zvenčí z temného parku.

Potichu vstala. Okno bylo pootevřené a Raymonda jedno křídlo otevřela dokořán. Měsíční světlo ozařovalo trávník a křoví, v němž se rýsovaly tragické zříceniny někdejšího opatství, sloupových síní a opěrných oblouků. Vanul slabý větřík, klouzal po holých a nehybných větvích stromů a šelestil rašícími lístky křoví. Náhle se stejný zvuk ozval znovu... Přicházel zleva, z nižšího patra, odněkud z místností západního zámeckého křídla. Ačkoliv za normálních okolností byla Raymonda kurážná dívka, teď cítila, jak v ní roste strach. Vzala na sebe župan a do kapsy si strčila zápalky.

„Raymondo...“

Pootevřenými dveřmi ji ze sousedního pokoje zavolal hlásek slaboučký jako vzdech. Po paměti tím směrem vy-

kročila, ale vzápětí z pokoje vyběhla její sestřenice Suzanne a padla jí do náručí.

„Raymondo... To jsi ty...? Slyšelas to?“

„Ano... Ty nespíš?“

„Myslím, že mě před chvilkou vzbudil štěkot psa... Ale už neštěká. Kolik může být hodin?“

„Asi čtyři.“

„Poslouchej... Někdo chodí po salonu.“

„Nehrozí nám žádné nebezpečí. Je tady tvůj otec, Suzanne.“

„Ale nebezpečí hrozí jemu. Spí vedle v salonku.“

„Je tady taky pan Daval...“

„Ale na druhé straně zámku... Nemůže nic slyšet.“

Obě dívky váhaly a nemohly se rozhodnout, jestli mají někoho zavolat, nebo rovnou křičet o pomoc. Netroufaly si, jako by se bály i vlastního hlasu. Pak však Suzanne přistoupila k oknu a zadusila v sobě výkřik.

„Podívej... Někdo je u fontány!“

Od fontány se skutečně rychlými kroky vzdaloval nějaký člověk. V podpaží nesl jakousi velikou věc. Dívky sice nedokázaly rozeznat, co to je, ale viděly, jak se mu to klátí kolem nohou a překáží v chůzi. Sledovaly ho, jak prochází kolem staré kaple a míří k brance v zámecké zdi. Musela být pootevřená, protože muž v ní zmizel, ale dívky nezaslechly obvyklý skřípot pantů.

„Šel ze salonu,“ zašeptala Suzanne.

„Ne, protože kdyby šel po schodech a přes vestibul, vyšel by o něco víc vlevo... Pokud ovšem...“

Obě napadla stejná myšlenka. Vyklonily se ven a spatřily, jak se o fasádu v prvním patře opírá žebřík. Měsíční světlo

ozařovalo kamenný balkon. Byl tam druhý muž a rovněž něco nesl. Viděly ho překračovat zábradlí, sjíždět dolů po žebříku a prchat stejnou cestou, stejně jako viděly toho prvního. Vyděšené Suzanne došly síly, padla na kolena a naříkala:

„Zavolejme někoho... Zavolejme o pomoc...“

„A kdo by přišel? Tvůj otec... A co když jsou tady další muži a vrhnou se na něj?“

„Mohly bychom zavolat sluhy... Tvůj zvonek vede do jejich patra.“

„Ano... Ano... Možná je to dobrý nápad... Za předpokladu, že dorazí včas!“

Raymonda našla vedle postele elektrický zvonek a prstem ho stiskla. Zadrnčel nahoře, ale dívky měly pocit, že ho slyší zvonit i zdola.

Čekaly. Zavládlo hrůzné ticho. Dokonce i vánek přestal šelestit v listovní keřů.

„Bojím se... Bojím se...“, opakovala Suzanne.

A náhle se z temnoty pod nimi ozval hluk zápasu. Rachtot rozbíjeného nábytku, výkřiky a pak strašlivé, zlověstné, chraplavé sténání rdoušeného člověka...

Raymonda se chtěla rozběhnout ke dveřím, ale Suzanne se jí zoufale pověsila na paži.

„Ne, nenechávej mě tady... Bojím se.“

Raymonda ji odstrčila a vrhla se do chodby. Suzanne běžela za ní, potácela se ode zdi ke zdi a křičela. Raymonda doběhla ke schodišti, seběhla po něm a vrhla se k velkým dveřím vedoucím do salonu. Na prahu zůstala stát a Suzanne se zhroutila vedle ní. Ve vzdálenosti tří kroků od nich stál nějaký muž a v ruce držel lampu. Namířil jim světlo do očí a osl-

nil je. Dlouze si prohlížel jejich tváře a pak si beze spěchu a naprosto klidně nasadil čepici, zvedl kousek papíru a dvě stébla slámy, vymazal stopy na koberci, přistoupil k balkonu, otočil se k oběma dívkám, hluboce se jim uklonil a zmizel. Suzanne jako první pospíchala do malého budoáru, oddělujícího velký salon od pokoje jejich otce, ale ve dveřích ji zarazila strašlivá podívaná. V matném měsíčním světle spatřila ležet na zemi vedle sebe dvě bezvládná těla.

„Otče! Otče! Jsi to ty? Co je ti?“ vykřikla zděšeně a naklonila se nad jedním z těl.

Po chvilce se hrabě de Gesvres pohnul a zlomeným hlasem řekl:

„Neboj se... Nejsem raněný... A co Daval? Žije? A nuž? Co ten nuž?“

V tu chvíli přiběhli dva sluhové se svícemi. Raymonda se vrhla k druhému tělu a poznala sekretáře a důvěrníka hraběte Jeana Davala. V jeho tváři se už zračila sinalost smrti.

Raymonda se zvedla, utíkala do salonu, ze sbírky zbraní pověšených na zdi vzala pušku, o níž věděla, že je nabitá, a vyběhla na balkon. Od okamžiku, kdy muž začal slézat po žebříku, neuběhlo víc než padesát nebo šedesát vteřin. Nemohl být tedy daleko, a to tím spíš, že musel nejprve uklidit žebřík, aby ho už nikdo nemohl použít. Raymonda ho skutečně spatřila běžet podél zříceniny starého opatství. Opřela si pažbu pušky o rameno, klidně zamířila a vystřelila. Muž upadl.

„Výborně! Dostala jste ho!“ zvolal jeden ze sluhů. „Běžím tam.“

„Ne, Victore, zvedá se... Seběhněte po schodišti a utíkejte k brance, jinudy uprchnout nemůže.“

Victor vyrazil, ale ještě dřív než se dostal do parku, muž upadl znovu. Raymonda zavolala druhého sluhu.

„Alberte, vidíte ho? Tamhle u toho velkého klenebního oblouku?“

„Ano, plazí se po trávniku... Je ztracen...“

„Nespouštějte ho z očí.“

„Nemůže uniknout. Vpravo od zříceniny je nekrytý prostor...“

„A Victor hlídá branku vlevo,“ dodala Raymonda a znovu si vzala pušku.

„Nechodte tam, slečno!“

„Ale ano,“ řekla rozhodným tónem, doprovázeným nervózními gesty. „Nechte mě... Zbývá mi ještě jeden náboj... Jestli se pohne...“

A šla. Krátce nato ji Albert spatřil, jak míří ke zřícenině. Z okna na ni zavolal:

„Zalezl za sloup. Už ho nevidím... Dávejte pozor, slečno...“

Raymonda obešla staré opatství, aby muži odřízla cestu, a Albert ji brzy ztratil z dohledu. Když se ani po několika minutách neukázala, začal se o ni bát. Rozhodl se tedy jít jí na pomoc. Neběžel však po schodech, ale spustil se po žebříku. Jakmile se ocitl dole, rozběhl se co nejrychleji vpravo od sloupu, k místu, kde muže zahlédl naposled. Po třiceti krocích narazil na Raymondu, k níž se mezitím připojil i Victor.

„Tak co?“ zeptal se.

„Nenašli jsme ho,“ odpověděl Victor.

„A branka?“

„Přicházím odtamtud... Tady je klíč.“

„Ale přesto... Musíme...“

„Má to spočítaný... Za deset minut toho darebáka dostaneme.“

Ze statku, jehož budovy se nacházely poměrně dost daleko po pravé straně, ale v prostoru obehnaném zdí, přiběhli statkář a jeho syn, které výstřel probudil. Cestou nikoho nepotkali.

„Sakra, to přece není možný,“ řekl Albert. „Ten darebák nemohl opustit zříceninu... Musel zalézt do nějaké díry.“

Zorganizovali metodické pátrání a začali prohledávat každý trs křoví a odtahovat těžké šlahouny břechťanu obepínající sloupy. Ujistili se, že kaple je zamčená a že žádné z oken není rozbité. Obešli opatství a prohledali každý kout. Marně.

Jen na místě, kde Raymonda muže zasáhla a kde se skácel, našli šoférskou čepici ze světlé kůže. Ale kromě ní nic.

V šest hodin ráno byli o všem informováni četníci z Ouville-la-Rivière a vydali se na místo činu. Předtím však poslali zvláštního posla ke státnímu zastupitelství v Dieppe se zprávou popisující okolnosti zločinu a ujišťující, že díky nálezu „čepice a dýky, s níž spáchal vraždu“, bude viník brzy zadržen. V deset hodin se na mírném svahu vedoucím k zámku objevila dvě auta. V prvním z nich, což byla velká limuzína, seděl zástupce prokurátora a vyšetřující soudce v doprovodu svého zapisovatele. Ve skromném kabrioletu přijeli dva mladí reportéři zastupující *Journal de Rouen* a jeden velký pařížský deník.

Před jejich očima se objevil velký zámek. Někdejší opatství převorů z Ambrumésy, rozbořené za revoluce, nechal obnovit hrabě de Gesvres, jemuž zdejší panství patřilo už dvacet let. Zámek se skládal z hlavní budovy s kamennou balustrádou a velkými starými hodinami na věži a ze dvou křídel, k nimž vedlo venkovní kamenné schodiště. Přes zdi parku byla za planinou rámovanou vysokými normanskými útesy vidět mezi vesnicemi Sainte-Marguerite a Varangeville modrá stužka moře. Na zámku žil hrabě de Gesvres se svou dcerou Suzanne, krásnou a křehkou bytostí s blondatými vlasy, a se svou neteří Raymondou de Saint-Véran, která se k němu nastěhovala před dvěma lety, když po náhlé smrti obou rodičů osiřela. Život na zámku plynul klidně a pravidelně. Občas zavítalo na návštěvu pár sousedů. V létě hrabě vozil pravidelně obě dívky skoro každý den do Dieppe. Byl to vysoký muž s krásnou vážnou tváří a prošedivělými vlasy. Byl velmi bohatý a svůj majetek spravoval osobně, s pomocí svého sekretáře Jeana Davala.

U vjezdu do zámeckého parku přijal vyšetřující soudce první hlášení četnického strážmistra Quevillona. K zatčení viníka zatím nedošlo, ale četníci obsadili všechny východy z parku. Útěk byl tedy nemožný.

Skupinka pak prošla kapitulním sálem a refektářem umístěným v přízemí a vystoupala do prvního patra. Okamžitě si všichni všimli, jaký tam panuje pořádek. Nic nenasvědčovalo tomu, že by nějaký kus nábytku nebo umělecký předmět nebyl na svém obvyklém místě, nebo že by některý z nich dokonce chyběl. Vlevo i vpravo se nacházely skvostné vlámské figurální tapiserie. Vzadu visela čtyři nádherná

plátna v dobových rámech s mytologickými náměty. Jednalo se o slavné Rubensovy obrazy, které spolu s vlámskými tapisériemi zdědil hrabě de Gesvres po strýci z matčiny strany, španělském grandovi, markýzi de Bodadilla. Vyšetřující soudce, pan Filleul, si je pečlivě prohlédl a řekl:

„Pokud byla motivem zločinu krádež, určitě se netýkala tohoto salonu.“

„Kdoví,“ namítl zapisovatel, jenž mluvil málo, ale vždycky měl opačný názor než soudce.

„Poslyšte, drahý pane, zloděj by se určitě zajímal hlavně o tyto tapiserie a obrazy, jejichž proslulost je všeobecně známá.“

„Třeba na to neměl čas.“

„Právě to musíme zjistit.“

V tu chvíli vstoupil hrabě de Gesvres v doprovodu lékaře. Hrabě, na němž už nebyly vidět stopy žádného útoku, se s oběma úředníky srdečně přivítal a pak otevřel dveře do budoáru.

Na rozdíl od salonu vládl v místnosti, do níž kromě doktora po zločinu nikdo nevstoupil, naopak velký nepořádek. Byly tam dvě převrácené židle, jeden ze stolů byl rozbitý a několik dalších věcí, jako cestovní hodiny, pořadač a krabice na dopisní papíry, se válelo po zemi. Na některých rozházených a nepopsaných papírech byly zřetelně vidět skvrny od krve. Lékař stáhl prostěradlo, pod nímž se skrývala mrtvola. Jean Daval měl na sobě své obvyklé manšestrové šaty a na nohou vysoké okované boty. Ležel na zádech a jednu ruku měl složenou pod sebou. Rozepnuli mu košili a spatřili širokou ránu na prsou.

„Smrt nastala okamžitě,“ prohlásil doktor. „Stačila jediná rána nožem.“

„Je to ten nůž, který jsem viděl na krbové římsě v salonu vedle té kožené čepice?“ zeptal se soudce.

„Ano,“ potvrdil hrabě de Gesvres. „Nůž ležel tady. Pochází ze sbírky zbraní v salonu, odkud si moje neteř, slečna de Saint-Véran, vzala pušku. Co se týče té šoférské čepice, určitě patřila vrahovi.“

Soudce Filleul prostudoval v místnosti ještě některé detaily, pak se s několika otázkami obrátil na doktora a poprosil pana de Gesvres, aby mu popsal všechno, co viděl a co věděl. Hrabě se vyjádřil těmito slovy:

„Probudil mě právě Jean Daval. Spal jsem ostatně špatně a ve chvíli, kdy jsem se probouzel, jsem měl pocit, že slyším nějaké kroky. Když jsem pak náhle otevřel oči, spatřil jsem Jeana Davala stát v nohách mé postele se svíčkou v ruce a oblečeného tak, jak ho vidíte teď, protože měl ve zvyku často pracovat dlouho do noci. Vypadal rozrušeně a tiše mi řekl: ‚Někdo je v salonu.‘ Skutečně jsem odtamtud zaslechl nějaký šramot. Vstal jsem a potichu otevřel dveře budoáru. V tu chvíli se rozlétly protější dveře, vedoucí do velkého salonu, v nich se objevil nějaký muž, skočil na mě a uspal mě prudkou ranou do spánku. Nejsem schopen vám říct nějaké podrobnosti, pane soudce, protože si vzpomínám jen na hlavní fakta a na to, že se to všechno odehrálo mimořádně rychle.“

„A pak?“

„Pak nevím... Ve chvíli, kdy jsem přišel k sobě, Daval už ležel mrtvý vedle mě.“

„Když jste se probral, nenapadlo vás někoho podezřívát?“

„Ne.“

„Nemáte nějaké nepřátele?“

„O žádných nevím.“

„Pan Daval taky ne?“

„Daval a nepřítelé? Byl to nejlepší člověk na světě. Dva-
cet let byl mým sekretářem, a dokonce důvěrníkem, a všich-
ni ho měli rádi a přátelili se s ním.“

„Přesto však někdo přešel zeď a tu vraždu spáchal. To
přece musí mít nějaký motiv.“

„Motiv? Prostě šlo o krádež.“

„Něco vám ukradli?“

„Nic.“

„Takže?“

„Takže jestliže nic neukradli a nic nechybí, museli si něco
odnést.“

„A co?“

„To nevím. Ale má dcera a moje neteř vám s naprostou
jistotou řeknou, že obě viděly běžet přes park dva muže
a oba nesli něco těžkého.“

„Ty slečny...“

„Co ty slečny? Že by se jim to zdálo? Byl bych v pokušení
si to myslet, protože se od rána trápím nejrůznějšími do-
mněnkami. Ale nejlepší by asi bylo je vyslechnout.“

Zavolali tedy obě dívky do velkého salonu. Suzanne byla
stále bledá, chvěla se po celém těle a skoro nemohla mluvit.
Raymonda, energičtější, odvážnější a zároveň také krásněj-
ší, jak se jí v hnědých očích zlatě lesklo, vyprávěla, co se
v noci stalo, a popisovala svou účast na těchto událostech.

„Takže vy, slečno, kategoricky trváte na své výpovědi?“

„Absolutně. Oba muži, kteří běželi přes park, něco nesli.“

„A co ten třetí?“

„Ten odešel s prázdnýma rukama.“

„Dokázala byste nám ho popsat?“

„Svítil mi lampou do očí a celou tu dobu mě oslňoval.“

Můžu jen říct, že byl vysoký a takový těžkopádný...“

„Vám připadal taky tak, slečno?“ zeptal se soudce Suzanne de Gesvres.

„Ano... Nebo spíš ne...“, odpověděla Suzanne a zamyslela se. „Já si naopak myslím, že byl spíš střední postavy a štíhlý.“

Soudce Filleul se usmál. Byl zvyklý na rozdílné výpovědi a na rozdílný popis svědků stejné události.

„Takže tu máme jednoho muže v salonu, který je zároveň vysoký i malý, silný i štíhlý, a dva muže v parku, kteří podle vaší výpovědi odnášeli nějaké věci ze salonu... Ale ty věci v salonu pořád jsou.“

Pan Filleul byl soudce ironik, jak o sobě rád říkával. Nikdy nepromarnil příležitost předvést se před publikem a ukázat, jak obratně vede vyšetřování. Svědčil o tom rostoucí počet lidí tísnících se v salonu. K novinářům se připojil statkář se synem, zahradník s manželkou, zámecké služebnictvo, a dokonce oba šoféři, kteří přijeli z Dieppe. Soudce pokračoval:

„Všichni se shodujete rovněž v tom, jak zmizel ten třetí muž. Vystřelila jste na něj z tohoto okna, slečno?“

„Ano. Doplazil se trávou k náhrobnímu kameni mezi os-
truziním vlevo od opatství.“

„Ale zase vstal.“

„Jenom tak napůl. Victor okamžitě běžel k brance a já utíkala za ním. Nechala jsem tu sluhu Alberta, aby všechno sledoval.“

Albert rovněž vypovídal a po jeho výpovědi soudce došel k následujícímu závěru:

„Podle vás tedy zraněný nemohl utéct doleva, protože váš kamarád hlídal branku, a nemohl také utéct dopředu, protože byste ho viděl přebíhat trávník. Z toho logicky vyplývá, že se doteď musí nacházet v relativně omezeném prostoru, který máme pod dohledem.“

„O tom jsem přesvědčen,“ řekl Albert.

„A vy, slečno?“

„Já taky.“

„A já taky,“ dodal Victor.

Náměstek prokurátora uštěpačně zvolal:

„Prostor pro pátrání je úzký, musíme tedy pokračovat v hledání, které začalo před čtyřmi hodinami.“

„Možná budeme mít víc štěstí.“

Soudce vzal z krbové římsy koženou čepici, pečlivě ji prozkoumal, pak zavolal četnického strážmistra, vzal si ho stranou a řekl mu:

„Strážmistře, pošlete okamžitě jednoho ze svých lidí do Dieppe ke kloboučníku Maigretovi a zeptejte se ho, jestli nám nedokáže říct, komu tuto čepici prodal.“

„Prostor pro pátrání“, jak to nazýval náměstek, představoval trojúhelník mezi zámkem, trávníkem vpravo a pravým úhlem, jež svírala zeď vlevo s protější zdí zámku. Celkem se jednalo asi o sto krát sto metrů čtverečních,

v nichž se nacházely zříceniny proslulého středověkého opatství.

V ušlapané trávě okamžitě našli stopy uprchlíka. Na dvou místech byly dokonce kapky téměř zaschlé zčernalé krve. Za obloukem klenby, již opatství končilo, už nebylo nic. Na zemi pokryté kobercem jehličí z borovic se žádné stopy nenašly. Ale jak tedy mohl raněný uniknout pohledům dívky, Victora a Alberta? Několik keřů, vytrhaných sluhy a četníky, a pár náhrobních kamenů, pod nimiž hrabali, to byl veškerý výsledek jejich hledání. Vyšetřující soudce si nechal zahradníkem, jenž měl u sebe klíč, otevřít Boží kapli, skutečný architektonický skvost, nedotčený časem ani revolucí. Jemně cizelovaná chrámová předsíň a miniaturní sošky byly dodnes považovány za vrcholná díla normanské gotiky. Interiér kaple byl velmi prostý a kromě mramorového oltáře neskýtal žádný prostor k úkrytu. Jak by se ostatně někdo dostal dovnitř?

Prohlídka skončila u branky sloužící návštěvníkům zříceniny. Vedla na úvozovou cestu mezi hradbami a hustým křovím, za nímž byly vidět opuštěné lomy. Pan Filleul se sklonil k zemi. V prachu cesty spatřil stopy pneumatik s protiskluzovým vzorkem. Raymonda a Victor skutečně slyšeli po výstřelu nastartovat motor auta. Vyšetřující soudce z toho vyvodil následující:

„Raněný se musel dostat ke svým komplicům.“

„To není možné!“ vykřikl Victor. „Byl jsem tam a slečna a Albert by ho taky museli vidět!“

„Ale někde přece musí být! Buď venku, nebo vevnitř, jiná možnost neexistuje.“

„Je tady,“ řekli sluhové tvrdošijně.

Soudce pokrčil rameny a zamračeně se vrátil do zámku. Případ rozhodně nezačínal dobře. Krádež, při níž nebylo nic ukradeno, a neviditelný uprchlík, nic z toho nezbuzovalo žádné nadšení. Bylo už pozdě, a tak pan de Gesvres pozval oba úředníky a novináře na oběd. Najedli se mlčky a potom se pan Filleul vrátil do salonu, kde pokračoval ve výslechu služebnictva. Z nádvoří se ozval dusot koně a vzápětí dovnitř vběhl četník, kterého soudce poslal do Dieppe.

„Tak co, mluvil jste s kloboučníkem?“ vykřikl soudce, celý nedočkavý, aby už měl konečně nějaké informace.

„Kloboučník prodal čepici nějakému šoferovi.“

„Šoferovi?“

„Ano, šoferovi. Zastavil auto před obchodem a požádal kloboučníka, jestli by měl pro jednoho z jeho zákazníků šoférskou čepici ze žluté kůže. Kloboučník mu nabídl tuhle. Šofér se vůbec nestaral o její velikost, zaplatil a odešel. Hrozně pospíchal.“

„Co to bylo za auto?“

„Čtyřmístný kabriolet.“

„A kdy se to stalo?“

„Kdy? Přece dnes ráno.“

„Dnes ráno? Co se mi to tu snažíte namluvit?“

„Čepici ten šofér koupil dnes ráno.“

„Ale to přece není možné, protože ji v noci našli tady v parku. Musel ji tedy koupit dřív.“

„Ne, dnes ráno. Kloboučník mi to potvrdil.“

Následovala chvíle naprostého zděšení. Užaslý vyšetřující soudce se snažil celou věc mermomocí pochopit. Náhle ho osvítil nápad, vyskočil a vykřikl:

„Ať sem přivedou šoféra, který nás sem dnes ráno přivezl!“

Četnický strážmistr a jeden jeho podřízený běželi ke stájím. Po několika minutách se strážmistr vrátil sám.

„Kde je šofér?“

„Nechal si v kuchyni naservírovat oběd a pak...“

„A pak?“

„Pak se vytratil.“

„Odjel s autem?“

„Ne. Pod záminkou, že chce navštívit jednoho svého příbuzného v Ouville, si vypůjčil od podkoního kolo. Tady je jeho klobouk a kabát.“

„Přece neodjel prostovlasý!“

„Vytáhl z kapsy čepici a nasadil si ji.“

„Čepici?“

„Ano. Ze žluté kůže.“

„Ze žluté kůže? Ale ta leží přece tady!“

„To leží, pane vyšetřující soudce, ale ta jeho byla stejná.“

Soudcův náměstek se ušklíbl.

„Směšné! Zábavné! Tak ony existují dvě čepice... Jedna, která je naším jediným důkazním materiálem a kterou si ten pseudošofér odvezl na hlavě, a druhá falešná, která nám zůstala. Pěkně nás ten chlap napálil.“

„Ať ho chytnou. Ať ho sem okamžitě přivedou!“ křičel pan Filleul. „Strážmistře Quevillone, dva vaši muži okamžitě vsednou na koně a pustí se tryskem za ním!“

„Už bude daleko,“ namítl náměstek.

„Ať je daleko jak chce, my ho chytíme!“

„To doufám. Ale stejně si myslím, že bychom měli soustředit pozornost sem, pane soudce. Přečtěte si tenhle lístek papíru, který jsem našel v kapse kabátu.“

„Jakého kabátu?“

„Šoférova.“

A náměstek prokurátora podal panu Filleulovi načtyřikrát složený papírek, na němž bylo poměrně nevypsanou rukou napsáno těchto pár slov:

Běda slečně, jestli zabila šéfa.

Událost způsobila rozruch.

„Moudrému napověz, hloupého trkni. No, aspoň jsme varováni,“ zamumlal náměstek.

„Pane hrabě,“ vzal si slovo vyšetřující soudce, „moc vás prosím, neznepokojte se. A vy také ne, slečno. Tahle hrozba není vůbec důležitá, protože jsme tady my. Přijme všechna opatření. Odpovídám za vaši bezpečnost. Co se týče vás, pánové,“ dodal a obrátil se k oběma novinářům, „spoléhám na vaši diskrétnost. Za to, že jste se mohli zúčastnit vyšetřování, vděčíte mé ochotě. A špatně byste se mi odvděčili, kdybyste...“

Odmlčel se uprostřed věty, jako kdyby ho něco napadlo. Pozorně si oba mladíky prohlédl a pak k jednomu z nich přistoupil.

„Z jakých jste novin?“

„Z *Journal de Rouen*.“

„Máte nějaký průkaz?“

„Tady je.“

Doklad byl v pořádku, nedalo se proti němu nic namítat. Soudce se obrátil k druhému novináři.

„A vy, pane?“

„Já?“

„Ano, vy. Ptám se vás, z které jste redakce.“

„Panebože, píšu pro několik novin, pane soudce.“

„Máte průkaz?“

„Nemám.“

„Jak to?“

„Aby vám nějaký deník vystavil průkaz, musíte pro něj psát pravidelně.“

„No a?“

„No a já jsem jen příležitostný spolupracovník. Posílám své články všude možně, a buď je otisknou, nebo neotisknou, podle okolností.“

„V tom případě, jak se jmenujete? Máte nějaké osobní doklady?“

„Moje jméno vám nic neřekne a doklady nemám.“

„Vy nemáte žádný doklad, který by potvrdzoval vaši profesi?“

„Já žádnou profesi nemám.“

„Přece si nemyslíte, pane,“ vykřikl soudce náhle drsně, „že si uchováte inkognito, když jste se sem lstivě vetřel, abyste vyzvěděl justiční tajemství!“

„Prosím, abyste si uvědomil, pane vyšetřující soudce, že jste se mě na nic nezeptal, když jsem sem přijel. Proto jsem vám nic neřekl. A kromě toho si nemyslím, že by vyšetřování bylo tajné, protože tu byla spousta lidí... A dokonce i jeden pachatel.“

Mluvil potichu a nesmírně zdvořile. Byl to mladý, velmi vysoký a velmi štíhlý muž v příliš krátkých kalhotách a příliš úzkém saku. Měl růžovou tvářičku jako dívka, široké čelo, nakrátko ostříhané vlasy a špatně zastřiženou blondátou bradku. Oči mu zářily inteligencí. Nezdálo se, že by byl v nějakých rozpacích. Usmíval se sympatickým úsměvem, v němž nebyla ani špetka ironie.

Pan Filleul na něj hleděl s agresivním podezřením. Oba četníci přistoupili blíž. Mladík vesele vykřikl:

„Pane vyšetřující soudce, je jasné, že mě podezříváte, jako bych byl jeden z těch pachatelů. Ale kdyby tomu tak bylo, myslíte, že bych nenašel vhodný okamžik a neuprchl bych jako můj kamarád?“

„Zřejmě jste doufal...“

„Veškerá naděje by byla absurdní. Když se nad tím zamyslíte, pane vyšetřující soudce, musíte logicky uznat, že...“

Soudce Filleul se mu zahleděl zpřímá do očí a suše řekl:

„Žerty stranou! Vaše jméno?“

„Isidore Beautrelet.“

„Vaše profese?“

„Student rétoriky na lyceu Jansona de Saillyho.“

Pan Filleul mu dál hleděl do očí a suše pokračoval:

„Co se mi to tu snažíte namluvit? Student rétoriky...“

„Na lyceu Jansona de Saillyho, ulice de la Pompe, číslo...“

„Vy si ze mě děláte legraci!“ zařval pan Filleul. „Přestaňte si se mnou zahrávat!“

„Přiznám se vám, pane vyšetřující soudce, že mě vaše podezření překvapuje. Co vás vede k přesvědčení, že nejsem

student na lyceu Jansona de Sailyho? Možná moje bradka? Jen klid, je falešná.“

Isidore Beautrelet si strhl řídké vousy, které mu zdobily bradu, a jeho bezvousý obličej vypadal ještě mladší a růžovější, skutečně jako obličej nějakého studentíka. V dětském úsměvu zasvítily bílé zuby.

„Už jste konečně přesvědčen? Chcete další důkazy? Tady je obálka s písmem mého otce, adresovaná panu Isidoru Beautreletovi, internát lycea Jansona de Sailyho.“

Ať už byl pan Filleul přesvědčen či nikoli, nevypadal, že by ho ta historka příliš potěšila. Nevrlé se zeptal:

„Co tady děláte?“

„Ale... Učím se.“

„Na učení jsou lycea... Máte být ve škole.“

„Nezapomínejte, pane vyšetřující soudce, že dnes, 23. dubna, jsou velikonoční prázdniny...“

„No a?“

„O prázdninách si se svým časem můžu nakládat, jak chci.“

„A váš otec?“

„Můj otec bydlí daleko odtud, v Savojsku. A sám mi radil, abych si udělal malý výlet na pobřeží Lamanšského průlivu.“

„S falešnými vousy?“

„To ne, to byl můj nápad. Na lyceu si hodně povídáme o tajemných dobrodružstvích. Čteme detektivky a maskujeme se. Představujeme si spoustu komplikovaných a hrůzných věcí. Chtěl jsem se pobavit, a tak jsem si nalepil falešné vousy. Navíc jsem doufal, že mě lidi budou brát vážně a že skutečně uvěří, že jsem pařížský novinář. Po docela obyčejném týdnu jsem se ke své radosti včera večer seznámil se

svým kolegou z Rouen, který když se dnes ráno dozvěděl o zločinu v Ambrumésy, ochotně mi nabídl, abych jel s ním, že se podělíme o náklady za pronajaté auto.“

Isidore Beautrelet to všechno říkal s upřímnou naivností, již nechyběl jistý půvab. Dokonce i pan Filleul se přistihl, že ho se zájmem poslouchá.

O něco přívětivěji se ho zeptal:

„A jste spokojený se svou výpravou?“

„Nadšený! Nikdy jsem se ničeho takového nezúčastnil. Tenhle případ je moc zajímavý.“

„Je plný tajemných komplikací, ve kterých si tak libujete, že?“

„Je to tak vzrušující, pane vyšetřující soudce. Úžasný zážitek, vidět, jak se fakta krok za krokem vynořují z tmy, jak se řadí proti sobě a postupně vytvářejí pravděpodobnou verzi.“

„Tak vy tomu říkáte pravděpodobná verze, mladíku? Znamená to, že už máte nějaké vysvětlení té záhady?“

„Kdepak,“ odpověděl Beautrelet se smíchem. „Jenom se mi zdá, že v některých bodech si vůbec nedokážeme udělat nějaký názor a jiná fakta jsou tak přesná, že z nich stačí vyvodit závěr.“

„Och! To začíná být velice zajímavé! Konečně se něco dozvíme! Já se vám k velké hanbě přiznám, že zatím nevím nic.“

„Protože jste zatím neměl moc času přemýšlet, pane vyšetřující soudce. Hlavní je přemýšlet. Málokdy se stane, aby se fakta vysvětlila sama o sobě, vidíte? To lze vyvodit pouze z protokolu.“

„Výborně! Co kdybych se vás zeptal, které věci byly ze salonu ukradeny?“

„Tak bych vám odpověděl, že to vím.“

„Bravo! Takže pán ví víc než majitel. Pan de Gesvres nic nepostrádá, ale pan Beautrelet ví, co postrádá. Chybí knihovna a socha v životní velikosti, kterou nikdy nikdo neviděl. A co kdybych se vás zeptal na jméno vraha?“

„Tak bych vám rovněž odpověděl, že ho znám.“

Všichni zúčastnění sebou trhli. Náměstek a novinář přistoupili blíž a pan de Gesvres a obě dívky zbystrili pozornost, protože na ně jistota, s níž Beautrelet mluvil, silně zapůsobila.

„Vy znáte jméno vraha?“

„Ano.“

„A možná i místo, kde se ukrývá?“

„Ano.“

Soudce Filleul si zamnul ruce.

„Jaké štěstí! Zatčení bude vrcholem mé kariéry. A může-
t mě teď seznámit se svým ohromujícím odhalením?“

„Ano, můžu. Teď, nebo nebude-li vám to vadit, za hodi-
nu či za dvě. Až skončíte s výsledkem, který si poslechnu až
do konce, a zúčastním se vašeho vyšetřování.“

„Ne, chci to vědět teď hned, mladíku...“

V tu chvíli Raymonda de Saint-Véran, která po celou tu dobu nespustila z Isidora Beautreleta oči, přistoupila k panu Filleulovi a řekla:

„Pane vyšetřující soudce...“

„Co si přejete, slečno?“

Na dvě nebo tři vteřiny zaváhala, nespouštějíc z Beautre-
leta oči, a pak se znovu obrátila k panu Filleulovi.

„Byl byste tak laskav a zeptal byste se toho pána, proč se
včera procházel po úvozové cestě vedoucí k brance?“

To byl skutečně neočekávaný obrat. Zdálo se, že Beautrelet upadl do rozpaků.

„Já, slečno? Já? Vy jste mě včera viděla?“

Raymonda dál na Beautreleta upírala oči, jako kdyby se snažila potvrdit své přesvědčení. Nakonec rozhodným tónem prohlásila:

„Včera ve čtyři hodiny odpoledne, když jsem se procházela lesem, spatřila jsem v úvozové cestě muže stejné postavy, jakou má tenhle pán, stejně oblečeného a se stejně špatně zastríženou bradkou... Měla jsem pocit, že nechce být pozorován.“

„A byl jsem to já?“

„To s úplnou jistotou říct nemůžu, protože moje vzpomínka je poněkud nejasná. Nicméně... Nicméně se mi zdá, že... Jinak by to byla skutečně zvláštní podoba...“

Pan Filleul byl naprosto zmatený. Už ho napálil jeden ze spoluviníků a teď ho chce nachytat tenhle studentík?

„Co na to odpovíte, mladý muži?“

„Že se slečna mýlí a že to můžu snadno dokázat. Včera v tu hodinu jsem byl ve Veules.“

„To se musí prověřit. Každopádně, situace se změnila. Strážmistře, jeden z vašich mužů bude odted' dělat pánovi společnost.“

Tváří Isidora Beautreleta přeběhl stín.

„Bude to na dlouho?“

„Dokud neseženeme potřebné informace.“

„Pane vyšetřující soudce, prosím vás, abyste to udělal co nejrychleji a co nejdiskrétněji...“

„Proč?“

„Můj otec je velmi starý. Máme se moc rádi... A nechtěl bych, aby si o mě dělal starosti.“

Plačtivý tón jeho hlasu se panu Filleulovi vůbec nelíbil. Připadalo mu to jako scéna z melodramatu. Nicméně slíbil:

„Dnes večer... nejpozději zítra... budu vědět všechno, co potřebuju.“

Odpoledne už hodně pokročilo. Vyšetřující soudce se vrátil do rozvalin starého opatství, když předtím vydal zákaz vstupu všem zvědavcům. Pak trpělivě a metodicky rozdělil terén na jednotlivé úseky a osobně vedl jejich prohlídku. Jenomže na sklonku dne nebyl o nic moudřejší. Před armádou reportérů, která obsadila zámek, prohlásil:

„Pánové, všechno ukazuje na to, že zraněný je někde tady na dosah, ale fakta tomu odporují. Podle našeho skromného názoru ho najdeme někde mimo tento prostor.“

Se souhlasem strážmistra však přece jen zorganizoval střežení parku. Znovu nechal prohledat oba salony a osobně opět prošel celý zámek. Když konečně shromáždil všechny potřebné informace, odjel v doprovodu náměstka zpátky do Dieppe.

Nastala noc. Mrtvolu Jeana Davala přenesli do jiné místnosti a budoár zamkli. U mrtvého bděly dvě venkovanky spolu se Suzanne a Raymondou. Dole dřímaly na lavičce bývalé oratoře Isidore Beautrelet pod přísným dohledem polního hlídače. Venku se četníci, statkář a asi dvanáct venkovanů rozestavili mezi zříceniny opatství a podél zdí.

Až do jedenácti hodin byl klid. Ale v jedenáct hodin deset minut se z opačné strany zámku ozval výstřel.

„Pozor!“ zařval strážmistr. „Dva muži zůstanou tady! Fossyeur a Lecanu... Ostatní se mnou!“

Všichni vyrazili a oběhli zámek z levé strany. Nějaká postava zmizela ve tmě. Pak se z dálky někde od statku ozval další výstřel. A když muži doběhli ve skupině k živému plotu vroubícímu ovocný sad, z pravé budovy vyšlehl náhle oheň a vzápětí nato se odevšad zvedly další sloupy plamenů. Hořela stodola naplněná slámou až po střechu.

„Darebáci!“ řval strážmistr Quevillon. „To oni rozdělali oheň! Chytněte je, děti moje! Nemůžou být daleko!“

Ale protože vítr hnal plameny směrem k obytnému stavení, museli čelit jinému nebezpečí. Všichni začali hasit o to usilovněji, že přiběhl pan de Gesvres a pobízěl je slibem, že jim vyplatí odměny. Byly dvě hodiny ráno, když konečně oheň zdolali. Všechno pátrání však bylo marné.

„Uvidíme, až se rozední,“ řekl strážmistr. „Určitě po sobě museli nechat stopy... Najdeme je.“

„Rád bych věděl, co za tímto útokem stálo,“ řekl pan de Gesvres. „Zapálit stodolu plnou slámy se mi zdá být zhola zbytečné.“

„Pojďte se mnou, pane hrabě... Možná vám řeknu, co je k tomu vedlo.“

Došli ke zřícenině opatství. Strážmistr zavolal:

„Lecanu! Fossyure!“

I další četníci už hledali své druhy, kteří zůstali na stráž. Nakonec je našli u branky. Leželi spoutaní na zemi se zavázanýma očima a s roubíky v ústech.

„Pane hrabě,“ zamumlal strážmistr, zatímco četníky rozvazovali, „doběhli nás jako malé děti.“

„Jak to?“

„Výstřely... Útok... Požár... Všechno to byly jenom záminky, jak odvést naši pozornost... Zkrátka manévr... Mezitím spoutali naše dva muže a udělali, co potřebovali.“

„A co?“

„Odnesli raněného, sakra!“

„Myslíte?“

„Jestli myslím? To je naprosto jisté! Napadlo mě to teprve před deseti minutami. Jsem idiot, že jsem na to nepřišel dřív. Dostali bychom je všechny.“

Quevillon si vzteky dupnul.

„Ale kudy, krucinál? Kudy prošli? Kam ho odnesli? A kde se ten darebák schovával? Celý den jsme ten terén prohledávali a v křoví se žádný raněný schovávat nemohl. To je vážně černá magie...“

Překvapení strážmistra Quevillona však nebralo konce. Když za úsvitu vešli do oratoře, která sloužila jako dočasné vězení mladému Beautreletovi, zjistili, že zmizel. Na židli spal ohnutý polní hlídač. Vedle něj stála karafa a dvě skleničky. Na dně jedné z nich zůstalo trochu bílého prášku. Když místnost prohledali, zjistili, že Beautrelet dal polnímu hlídači narkotikum a že mohl utéct pouze oknem nacházejícím se ve výšce dva metry padesát a že – půvabný detail – aby se k tomuto oknu dostal, musel vylézt na záda svému strážci.

ISIDORE BEAUTRELET, STUDENT RĚTORIKY

Výňatek z *Grand Journalu*:

Noční zprávy
ÚNOS DOKTORA DELATTREA
Šíleně odvážný kousek

Těsně před uzávěrkou jsme dostali zprávu, která nám připadá tak nepravděpodobná, že nejsme schopni potvrdit její autentičnost. Uveřejňujeme ji tedy bez veškerých záruk.

Včera večer se slavný chirurg doktor Delattre zúčastnil se svou ženou a dcerou Hernaniho představení v Comédie-Française. Na začátku třetího dějství, to znamená kolem desáté hodiny, se dveře jeho lóže otevřely; nějaký muž, kterého dva další doprovázeli, se

naklonil k doktorovi a dost hlasitě, aby ho paní Delattreová slyšela, řekl:

„Doktore, musím splnit velmi obtížný úkol a byl bych vám velmi vděčný, kdybyste mi moji práci usnadnil.“

„Kdo jste, pane?“

„Policejní komisař Thézard. Mám příkaz vás předvést na policejní prefekturu k panu Dudoisovi.“

„Ale co...“

„Snažně vás prosím, doktore, ani slovo, ani gesto. Jde o politováníhodný omyl, a proto musíme jednat tiše, abychom na sebe nepřilákali něčí pozornost. Nepochybuji, že před koncem představení budete zpátky.“

Doktor vstal a následoval komisaře. Na konci představení zpátky nebyl.

Velmi znepokojená paní Delattreová se vydala na policejní komisařství a tam ke své velké hrůze zjistila, že muž, který odvedl jejího manžela, byl podvodník.

První pátrání odhalilo, že doktor nastoupil do automobilu a že se tento automobil rozjel směrem k náměstí de la Concorde.

Ve druhém vydání přineseme našim čtenářům určitě víc informací o tomto neuvěřitelném dobrodružství.

Jakkoliv bylo toto dobrodružství nepravděpodobné, šlo o skutečnost. Odhalení na sebe ostatně nenechalo dlouho čekat a *Grand Journal* to ve svém poledním vydání potvrdil a v několika větách popsal nečekaný obrat, kterým případ skončil.

KONEC PŘÍBĚHU A ZAČÁTEK DOMNĚNEK

Dnes ráno v devět hodin přivezl doktora Delattrea před dům číslo 78 v Duretově ulici automobil, který pak rychle odjel. V domě číslo 78 v Duretově ulici sídlí klinika doktora Delattrea, kam doktor každé ráno ve stejnou hodinu přichází.

Když jsme se ohlásili, doktor měl právě poradu s náčelníkem Sûreté, přesto byl ochoten nás přijmout.

„Všechno, co vám mohu odpovědět na vaše otázky, je, že se mnou jednali velmi ohleduplně. Mí tři průvodci byli laskaví, vybraného chování, oduševnění a zábavní, což mi zpříjemnilo celou cestu.“

„Jak dlouho ta cesta trvala?“

„Kolem čtyř hodin.“

„A co bylo cílem té cesty?“

„Přivezli mě k nemocnému, jehož stav vyžadoval okamžitý chirurgický zákrok.“

„Operace se povedla?“

„Ano, ale bojím se následků. Tady bych za nemocného mohl převzít odpovědnost. Tam... V podmínkách, v nichž se nachází...“

„Jsou to špatné podmínky?“

„Mimořádně špatné... Pokoj v hostinci... Abych tak řekl, je naprosto nemožné, aby ho tam někdo ošetřoval.“

„Tak kdo ho může zachránit?“

„Zázrak... A pak jeho mimořádně silná tělesná konstituce.“

„A nemůžete nám říct víc o tomto podivném klientovi?“

„Nemůžu. Za první jsem přísahal a za druhé jsem dostal deset tisíc franků na provoz své kliniky pro obyčejné lidi. Kdybych nedodržel slib, peníze mi budou odebrány.“

„Ale jděte! Vy něčemu takovému věříte?“

„Věřím. Všichni ti lidé mi připadali velmi seriózní.“

Potud doktorova výpověď.

Z jiných zdrojů víme, že náčelníkovi Súreté se rovněž nepodařilo o operaci, o nemocném a o trase, kterou automobil projel, získat od doktora další informace. Těžko se tedy dozvíme pravdu.

Pravda je, že i když se autor interview přiznal, že není schopen získat další informace, mnohem prozíravější lidé si je mohli doplnit jednoduše tak, že je spojili s událostmi, které se předcházející večer odehrály na zámku Ambrumésy, o nichž přinesly všechny deníky týž den podrobné zprávy. Bylo evidentní, že mezi zmizením zraněného lupiče a únosem slavného chirurga existuje bezprostřední souvislost. Vyšetřování ostatně potvrdilo správnost této hypotézy. Když četníci sledovali stopu falešného šoféra, který ze zámku ujel na kole, zjistili, že se mu podařilo dojet až do Arqueského lesa, ležícího asi patnáct kilometrů od zámku, že tam odhodil kolo do příkopu a vydal se do vesnice Saint-Nicolas, odkud poslal následující telegram:

A. L. N., poštovní úřad 45, Paříž.

Situace zoufalá. Operace nutná.

Pošlete specialistu po státní silnici číslo čtrnáct.

To byl nezvratný důkaz. Když pařížští komplicové dostali tuto zprávu, snažili se ji splnit co nejdříve. V deset hodin večer poslali vynikajícího specialistu po státní silnici číslo čtrnáct, která objíždí Arqueský les a vede do Dieppe.

Mezitím se bandě lupičů podařilo díky požáru odvést pozornost, vyzvednout svého šéfa a dopravit ho do hostince, kde se po příjezdu doktora kolem druhé hodiny ranní uskutečnila operace.

Až potud tedy neexistovala žádná pochybnost. V Pontoise, Gournay a ve Forges prověřil vrchní inspektor Ganimard, vyslaný speciálně z Paříže spolu s inspektorem Folenfantem, trasu, kterou automobil předcházející noc projížděl. Jeho stopu ztratil náhle mezi Dieppe a Ambrumésy, asi půl míle před zámkem. Kolem zahradní branky a zříceniny opatříví však Ganimard našel řadu indicií a zjistil, že zámek u branky byl vylomený.

Tím se vysvětlovalo vše. Zbývalo určit hostinec, o němž mluvil doktor. Pro trpělivého čmuchala a starého policejního rutinéra, jakým Ganimard bezesporu byl, se jednalo o snadný úkol. Počet hospod byl omezený, protože vzhledem ke stavu zraněného se musela tato hospoda nacházet někde v blízkosti Ambrumésy. Ganimard a četnický strážmistr se pustili do vyšetřování. V okruhu nejprve pět set metrů, pak tisíc metrů a pět tisíc metrů navštívili a prohledali všechny budovy, které mohly být považovány za hostinec. Navzdory všemu očekávání ale lupič zůstal nadále neviditelný. Ganimard se však nevzdával. V sobotu se na noc vrátil do zámku s tím, že v pátrání bude pokračovat během neděle. V neděli ráno se dozvěděl, že rojnice

četníků spatřila v noci postavu nějakého muže, který se úvozem blížil k zámecké zdi. Jednalo se o komplice, vracejícího se pro informace? Měli by tedy předpokládat, že šéf bandy neopustil opatství nebo alespoň okolí opatství? Týž večer převzali Ganimard a Folenfant osobně velení četníků a rozmístili je směrem ke statku a kolem zdí poblíž branky.

Krátce před půlnocí se z lesa vynořil nějaký muž, prošel mezi nimi a brankou vběhl do parku. Po tři hodiny ho četníci sledovali, jak se potuluje ve zřícenině, sklání se k zemi, leze po starých sloupech a dlouhé minuty stojí bez hnutí. Pak se vrátil k brance a pokusil se mezi oběma inspektory proklouznout ven.

Ganimard ho chytil za límec a Folenfant ho sevřel kolem pasu. Muž se nebránil a velmi poslušně si nechal spoutat zápěstí a odvést do zámku. Ale když ho chtěli vyslechnout, odpověděl, že se jim nemusí z ničeho zpovídat a že počká na příchod vyšetřujícího soudce. Přivázali ho proto pevně za nohu k posteli v jednom ze dvou sousedících pokojů, které obývali.

Když v pondělí ráno v devět hodin přijel pan Filleul, Ganimard mu oznámil zatčení podezřelé osoby. Nechali vězně přivést. Byl to Isidore Beautrelet.

„Pan Isidore Beautrelet!“ vykřikl soudce Filleul se šťastným výrazem v obličeji a podal příchozímu ruku. „Jaké překvapení! náš vynikající amatérský detektiv je tady! A je nám k dispozici! Máme my to ale štěstí! Pane inspektore, dovolte, abych vám představil pana Beautreleta, studenta rétoriky z lycea Jansona de Sailyho.“

Ganimard se tvářil poněkud rozpačitě. Isidore se mu hluboce uklonil jako váženému kolegovi. A pak se otočil k panu Filleulovi.

„Vidím, pane vyšetřující soudce, že jste si o mně sehnal dobré informace.“

„Přesně tak. Za prvé jsem si ověřil, že v době, kdy slečna de Saint-Véran myslela, že vás vidí v úvozu, jste byl skutečně ve Veules-les-Roses. Nepochybuji, že totožnost vašeho dvojníka zjistíme. Potom jsem si zjistil, že jste skutečně Isidore Beautrelet, student rétoriky, a dokonce vynikající a pracovitý student s příkladným chováním. Váš otec bydlí na venkově, a proto si jednou měsíčně vyjedete s jeho obchodním partnerem, panem Bernodem, který na vás píše pochvalné ódy.“

„Takže jsem...“

„Takže jste volný.“

„Úplně volný?“

„Úplně. Ale přece jen mám jednu úplně malou podmínku. Pochopte, že nemůžu jen tak propustit člověka, který rozdává narkotika, prchá okny a je nakonec dopaden, jak se potuluje po soukromém pozemku, aniž bych od něj nechtěl něco na oplátku.“

„Čekám.“

„Dobrá, budeme tedy pokračovat v našem přerušném rozhovoru a vy mi řeknete, kam vás vaše pátrání dovedlo. Během těch dvou dnů, co jste byl na svobodě, jste určitě musel něco zjistit.“

A protože se Ganimard, jenž podobným způsobem vyšetřování hluboce opovrhoval, chystal odejít, soudce na něj křikl:

„Ale kdepak, pane inspektore, zůstaňte tady... Ujišťuji vás, že pan Isidore Beautrelet stojí za to, abychom si ho poslechli. Podle mých informací má pan Isidore Beautrelet na lyceu Jansona de Sailyho pověst vynikajícího pozorovatele, kterému nic neunikne. Jeho spolužáci v něm vidí něko-ho podobného, jako je váš sok Herlock Sholmes.“

„Skutečně?“ řekl Ganimard ironicky.

„Přesně tak. Jeden z jeho spolužáků mi napsal: ‚Když Beautrelet prohlásí, že něco ví, musíte mu věřit a nepochybujte o tom, že co řekne, je naprostá pravda.‘ Pane Isidore Beautrelete, teď nebo nikdy dokažte, že jste hoděn důvěry svých spolužáků. Zapřísahám vás, řekněte nám pravdu.“

Isidore ho s úsměvem vyposlechl a pak odpověděl:

„Pane vyšetřující soudce, jste hrozně krutý. Děláte si legraci z ubohých studentů, kteří se baví, jak můžou. Ostatně máte pravdu, už vám neposkytnu důvod dělat si ze mě legraci.“

„Znamená to, že nic nevíte, vidíte, pane Isidore Beautrelete?“

„Musím se pokorně přiznat, že nevím nic. Termínem ‚něco vědět‘ bych si totiž nedovolil nazvat skutečnost, že jsem zjistil dvě nebo tři věci, které vám dozajista unikly.“

„Například?“

„Například co bylo ukradeno.“

„Aha! Takže vy víte, co bylo ukradeno.“

„Vy to bezpochyby víte taky. Byla to první věc, které jsem se věnoval, protože mi to připadalo snazší.“

„Opravdu snazší?“

„Panebože, ano. Stačí jen trochu přemýšlet.“

„Nic víc?“

„Nic víc.“

„A k čemu jste tím přemýšlením došel?“

„To vám hned řeknu. Nejprve musíme konstatovat, že skutečně bylo něco ukradeno, protože obě slečny shodně vypověděly, že opravdu viděly dva muže prchající s něčím v podpaží.“

„Takže konstatujme, že ke krádeži došlo.“

„Na druhou stranu však nic nezmizelo, protože to tvrdí pan de Gesvres a nikdo to nemůže vědět líp než on.“

„Nic nezmizelo.“

„Z těchto dvou konstatování nám nevyhnutelně vychází tento závěr: Jestliže bylo něco ukradeno a nic nezmizelo, znamená to, že ukradená věc byla nahrazena identickou kopií. Musím rychle dodat, že tato úvaha není potvrzena fakty. Ale tvrdím, že se nám tento závěr nabízí jako první a že ho můžeme definitivně zavrhnout, teprve až místo seriózně prohledáme.“

„Skutečně... Skutečně...“ mumlal vyšetřující soudce, kterého tato úvaha očividně zaujala.

„Co tedy mohlo v salonu přilákat pozornost zlodějů?“ pokračoval Isidore. „Dvě věci. Za prvé tapiserie. Jenomže o ty se jednat nemůže. Starobylou tapiserii nelze napodobit a kopie bychom si okamžitě všimli. Zbývají tedy čtyři Rubensovy obrazy.“

„Co to říkáte?“

„Říkám, že ty čtyři Rubensovy obrazy, visící tamhle na zdi, jsou falešné.“

„To není možné!“

„Jsou to kopie. Naprosto jasně a bez diskusí.“

„A já vám opakuji, že je to nemožné.“

„Pane soudce, asi před rokem přijel na zámek Ambrumésy mladý muž, který se představil jako Charpenais a požádal o svolení namalovat kopie Rubensových obrazů. Pan de Gesvres mu toto svolení dal. Po pět měsíců Charpenais pracoval od rána do večera v tomto salonu. Na místě těch čtyř originálních obrazů, které pan de Gesvres zdědil po svém strýčkovi, markýzovi de Bodadilla, teď visí Charpenaisovy kopie pláten i rámu.“

„A důkaz?“

„Nemůžu vám dát žádný důkaz. Obraz je falešný, protože je falešný. A tvrdím, že tyhle ani nemusíme zkoumat.“

Filleul a Ganimard na sebe hleděli a nedokázali skrýt úžas. Inspektor už se nechystal odejít. Vyšetřující soudce konečně zamumlal:

„Musíme se zeptat na názor pana de Gesvres.“

Ganimard přisvědčil.

„Musíme znát jeho názor.“

Vydali tedy příslušné rozkazy a poprosili hraběte, aby za nimi přišel do salonu.

Mladý student rétoriky slavil naprostý úspěch. Přinutit dva výsostné profesionály, kterými pánové Filleul a Ganimard bezesporu byli, aby se zabývali jeho hypotézami, už bylo samo o sobě dostačující. Ale zdálo se, že Beautrelet se ničím takovým nezaobírá a že se neopájí samolibostí. Bez nejmenší ironie čekal a dál se usmíval. Pan de Gesvres vstoupil.

„Pane hrabě,“ řekl mu vyšetřující soudce, „naše vyšetřování nás postavilo před naprosto nepředvídatelnou even-

tualitu, o níž vás chceme s jistými výhradami informovat. Mohlo by se stát... Říkám: Mohlo by..., že zloději sem vnikli proto, aby ukradli vaše čtyři Rubensovy obrazy, nebo aby je aspoň nahradili čtyřmi kopiemi... Kopie, které tu asi před rokem vytvořil malíř jménem Charpenais. Mohl byste si ty obrazy prohlédnout a říct nám, jestli vám připadají pravé?“

Bylo vidět, že hrabě přemáhá rozčilení. Jeho pohled přebíhal od Beautreleta k Filleulovi a pak, aniž si dal tu práci obrazy prozkoumat, řekl:

„Doufal jsem, pane vyšetřující soudce, že pravda nevyjde najevo. Ale protože vyšla, musím prohlásit, že tyto obrazy jsou falešné.“

„Vy jste to tedy věděl?“

„Od prvního okamžiku.“

„A proč jste nám to neřekl?“

„Majitel nějaké vzácné věci nikdy nespěchá s prohlášením, že ta věc už není originál.“

„Nicméně je to jediný způsob, jak originály najít.“

„Existuje lepší způsob.“

„Jaký?“

„Zachovat tajemství. Zloděje nevylekat a nabídnout jim odkoupení obrazů, kterých se nějak musí zbavit.“

„A jak se s nimi chcete spojit?“

Místo hraběte odpověděl Isidore:

„Inzerátem v novinách. Dnes vyšel v denících *Le Journal* a *Le Matin* tento inzerát: *Jsem připraven obrazy odkoupit.*“

Mladík opět své starší kolegy vyškolil.

Filleul neztratil duchapřítomnost.

„Drahý pane, rozhodně začínám věřit vašim spolužákům. Jaký pozorovací talent! Jaká intuice! Jestli to takhle půjde dál, nebudeme mít s panem Ganimardem za chvíli co na práci.“

„To nebylo nijak komplikované.“

„Chcete říct, že ostatní bude složitější? Skutečně si vzpomínám, že při našem prvním setkání jste se tvářil, že toho víte mnohem víc. Pokud si vzpomínám, dokonce jste tvrdil, že znáte jméno vraha.“

„To skutečně znám.“

„Kdo tedy zabil Jeana Davala? Ten muž ještě žije? Kde se skrývá?“

„Mezi námi došlo k nedorozumění, pane soudce. Nebo spíš došlo k nedorozumění mezi vámi a jednotlivými fakty. A to od úplného začátku. Vrah a uprchlík jsou dvě různé osoby.“

„Co to říkáte?“ vykřikl pan Filleul. „Muž, kterého pan de Gesvres spatřil v budoáru a s nímž zápasil, muž, kterého slečny viděly v salonu a na kterého slečna de Saint-Véran vystřelila, muž, který upadl v parku a kterého od té doby hledáme, není ten, jenž zabil Jeana Davala?“

„Ne.“

„Našel jste tedy stopy nějakého třetího komplice, který zmizel ještě před příchodem slečen?“

„Ne.“

„Pak tomu vůbec nerozumím... Kdo tedy zavraždil Jeana Davala?“

„Jeana Davala zavraždil...“

Beautrelet zmlkl, na okamžik se zamyslel a pak pokračoval.

„Ale nejdřív vám musím vysvětlit, jakou cestou jsem se dobral pravdy a zjistil bezprostřední důvody vraždy... Jinak by vám moje obvinění připadalo zruďné. Ale není... Ne, opravdu není. Existuje detail, kterého si nikdo nevšiml a který je nesmírně důležitý. A sice fakt, že Jean Daval byl v okamžiku vraždy oblečený jako ve dne a na nohou měl dokonce vysoké boty. Ale zločin byl přece spáchán ve čtyři hodiny ráno.“

„Všiml jsem si této zvláštní okolnosti,“ odpověděl soudce, „ale pan de Gesvres mi odpověděl, že Daval v noci často pracoval.“

„Sluhové mi však řekli opak, že chodil spát velmi brzy. Ale připustíme, že byl vzhůru. Proč tedy rozestlal postel tak, aby všichni věřili, že v ní ležel? A pokud v ní ležel, proč si, když zaslechl šramot, dal tu práci, že se kompletně oblékl, místo aby na sebe navlékl něco jen tak provizorně? Prohledal jsem jeho pokoj hned ten první den, zatímco jste obědvali. U postele stály jeho pantofle. Proč si nazul vysoké okované boty, místo aby prostě jen vklouzl do pantoflí?“

„Zatím nevidím...“

„Do této chvíle skutečně známe jen pár drobných anomálií. Přišly mi ale nicméně mnohem podezřelejší, když jsem se dozvěděl, že malíře Charpenaise, toho, který namaloval ty Rubensovy kopie, představil hraběti osobně Jean Daval.“

„A co z toho vyplývá?“

„K závěru, že Jean Daval a Charpenais byli komplicové, zbýval už jen krůček. A ten krůček jsem udělal během naší rozmluvy.“

„Zdá se mi, že trochu rychle.“

„Skutečně jsem potřeboval materiální důkaz. V Davalově pokoji jsem na podložce, na níž psal, objevil adresu, která se tam otiskla obráceně přes piják: Pan A. L. N., poštovní úřad 45, Paříž. Následujícího dne jsem zjistil, že telegram, poslaný ze Saint-Nicolas oním falešným šoférem, obsahoval stejnou adresu: A. L. N., poštovní úřad 45, Paříž. Materiální důkaz tedy existoval. Jean Daval si dopisoval s bandou, která zorganizovala krádež obrazů.“

Soudce Filleul neshledal žádnou námitku.

„Budiž. Spolovina je tedy dokázána. Co z toho vyvozujete?“

„Především to, že uprchlík nezabil Jeana Davala, protože Jean Daval byl jeho komplic.“

„No a?“

„Pane vyšetřující soudce, připomeňte si první větu, kterou pronesl pan de Gesvres, když se probral z omráčení. Slečna de Gesvres vypověděla do protokolu, že řekl: ‚Nejsem zraněný. A co Daval, žije? A co ten nůž?‘ Porovnejte tuto část její výpovědi s výpovědí pana de Gesvres: ‚Muž na mě skočil a zasadil mi pěstí ránu do spánku.‘ Jak mohl pan de Gesvres, jenž byl v bezvědomí, vědět, když se probral, že byl Daval zavražděný nožem?“

Beautrelet nečekal na odpověď na svou otázku. Jako by chtěl zarazit všechny komentáře, okamžitě pokračoval.

„Do salonu tedy přivedl tři zloděje Jean Daval. Právě když tam zůstal s tím, kterému říkají šéf, zaslechli z budoáru nějaký zvuk. Daval otevřel dveře a spatřil pana de Gesvres. Vrhł se na něj s nožem v ruce. Panu de Gesvres se podařilo mu nůž vytrhnout a bodnout ho ještě dřív, než dostal ránu

pěstí od člověka, kterého obě mladé dívky viděly několik minut nato.“

Lilleul a inspektor na sebe znovu pohlédli. Ganimard rozpačitě pokýval hlavou. Soudce si vzal slovo:

„Pane hrabě, mám věřit, že tato verze je správná?“

Pan de Gesvres neodpověděl.

„Podívejte, pane hrabě, vaše mlčení nás vede k domněnkám...“

Pan de Gesvres ho přerušil uprostřed věty:

„Tato verze ve všech bodech odpovídá pravdě.“

Soudce sebou trhnul.

„Nechápu, proč jste uvedl spravedlnost v omyl. Proč jste skrýval čin, kterého jste se dopustil naprostým právem. Jednalo se přece o legitimní obranu.“

„Daval se mnou spolupracoval dvacet let,“ řekl pan de Gesvres. „Důvěřoval jsem mu. Prokázal mi neocenitelné služby. Jestliže mě zradil a propadl bůhvíjakému pokušení, nechtěl jsem jménem minulosti, aby jeho zrada vyšla najevo.“

„Nechtěl jste, budiž. Ale měl jste...“

„Já s vámi nesouhlasím, pane soudce. Dokud by nebyl ze zločinu obviněn někdo nevinný, mým absolutním právem bylo neobviňovat toho, který byl viníkem a zároveň obětí. Je mrtvý. Myslím, že smrt je dostatečným trestem.“

„Ale teď, když pravda vyšla najevo, pane hrabě, můžete promluvit.“

„Ano. Tady jsou dva koncepty dopisů, které Daval napsal svým komplicům. Vzal jsem mu je z náprsní tašky několik minut po jeho smrti.“

„A motiv té krádeže?“

„Jeďte do Dieppe do ulice de la Barre, číslo osmnáct. Bydlí tam jistá paní Verdierová. Daval se s ní seznámil před dvěma lety a kradl, aby uspokojil její finanční požadavky.“

Tím se všechno vysvětlovalo. Drama pomaličku vystupovalo ze tmy na denní světlo.

„Pokračujme,“ řekl pan Filleul, když hrabě odešel.

„Na mou věru,“ řekl Beautrelet vesele, „už toho moc nevím.“

„Ale co ten uprchlík, ten zraněný?“

„V jeho případě víte totéž co já, pane vyšetřující soudce... Sledoval jste jeho stopy v trávě kolem opatství... Víte...“

„Vím... Ale pak ho unesli a já bych potřeboval informace o tom hostinci...“

Isidore Beautrelet se dal do smíchu.

„O hostinci? Žádný hostinec neexistuje. Je to jen trik, jak zmást pronásledování. Geniální trik, protože se podařil.“

„Ale doktor Delattre přece tvrdí...“

„No právě proto, že doktor Delattre něco tvrdí, nesmíme tomu věřit!“ vykřikl Beautrelet. „Jak je možné, že své dobrodružství popsal jen velmi neurčitými slovy a nechtěl nic prozradit, aby zachoval bezpečnost svého klienta... Jak je možné, že najednou mluvil o nějaké hospodě. Buďte si jistý, že když vyslovil slovo hospoda, tak jen proto, že mu ho někdo napověděl. Buďte si jistý, že celá historka, kterou nám předestřel, mu byla nadiktována pod hrozbou příšerných represálií. Doktor má ženu a dceru. Má je příliš rád na to, aby neposlechl lidi, kteří vládnou obrovskou mocí. Proto vám poskytl tak přesné informace.“

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.